

Eich llais mewn iechyd | Your voice in health
a gofal cymdeithasol | and social care

Proses adolygu effeithiolrwydd y Bwrdd

(gan gynnwys proses arfarnu Cadeirydd ac aelodau)

Cynnwys

Introduction	Error! Bookmark not defined.
Board effectiveness review	Error! Bookmark not defined.
Whose views should be considered in the review?	Error! Bookmark not defined.
What does the review process look like?	Error! Bookmark not defined.
How will we report on our effectiveness review and progress against our objectives?	Error! Bookmark not defined.
What else will the effectiveness review be used for?	Error! Bookmark not defined.
Reviewing the process	Error! Bookmark not defined.
External facilitation	Error! Bookmark not defined.
Chairs performance appraisal process	Error! Bookmark not defined.
Individual Board member appraisals ...	Error! Bookmark not defined.
Non-Executive members	Error! Bookmark not defined.
Chief Executive	Error! Bookmark not defined.
Associate Member	Error! Bookmark not defined.

Rheoli dogfennau

Fersiwn	Dyddiad	Awdur	Rheswm
0.1	15.12.2023	CS	Drafft 1 ^{af} ar gyfer sylwadau.

Adolygiad o ddogfennau

Cytunwyd ar	Cytunwyd gan	Dyddiad adolygu
	Bwrdd Llais	

Cyflwyniad

Mae arfarniadau yn broses ddwyffordd, gan edrych yn ôl i asesu a dathlu perfformiad y gorffennol ac edrych ymlaen at wella perfformiad yn y dyfodol.

Mae'n ofynnol i fyrddau cyrff sector cyhoeddus gynnal adolygiad effeithiolrwydd blynyddol. Mae'r ymrwymiad hwn wedi'i gynnwys yn ein Dogfen Fframwaith a'n Rheolau Sefydlog.

Mae ein Dogfen Fframwaith a'n Rheolau Sefydlog yn cynnwys ymrwymiad y bydd y Cadeirydd yn cynnal adolygiadau perfformiad blynyddol ar gyfer aelodau unigol o'r Bwrdd.

Mae'r Cadeirydd yn atebol i Weinidogion Cymru ac felly bydd eu gwerthusiad perfformiad blynyddol yn cael ei gynnal gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol.

Mae manylion y prosesau adolygu perfformiad hyn wedi'u cynnwys yn y ddogfen hon.

Adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd

Mae angen i fyrddau fonitro a gwella eu perfformiad yn barhaus. Gellir cyflawni hyn drwy werthuso.

Mae gwerthuso yn darparu mecanwaith adborth pwerus a gwerthfawr ar gyfer gwella effeithiolrwydd. Mae'n ein helpu i wneud y mwyaf o'n cryfderau ac amlygu meysydd i'w datblygu ymhellach.

Mae'n ofynnol i fyrddau cyrff sector cyhoeddus gynnal adolygiad effeithiolrwydd blynyddol. Rhaid i'r adolygiad hwn gael ei arwain gan y Cadeirydd sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am y broses.

Rhoddir cyfle i'n tîm partneriaeth yn Llywodraeth Cymru gyfrannu at gwmpas a phroses yr adolygiad fel y bo'n briodol.

Mae'n rhaid i adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd:

- ❖ bod yn wrthrychol ac yn drylwyr
- ❖ cynnwys adborth a safbwyntiau o'r tu allan i'r Bwrdd
- ❖ hyrwyddo agoredrwydd a gonestrwydd
- ❖ ystyried arferion gorau mewn mannau eraill
- ❖ archwilio pa mor effeithiol yw'r Bwrdd fel uned ac ansawdd y cyfraniadau a wneir gan aelodau unigol

Dylai canlyniad yr adolygiad effeithiolrwydd alluogi'r Bwrdd i ddatblygu set o amcanion a fydd yn gwella perfformiad y Bwrdd.

Rhaid i adolygiad effeithiolrwydd blynyddol y Bwrdd ystyried sut y cefnogodd y Bwrdd a'i Bwyllgorau'r Swyddog Cyfrifyddu i fodloni'r gofynion a nodir o fewn [Rheoli Arian](#) Cyhoeddus Cymru.

Gan gydnabod nad oes un maint sy'n addas i bawb, ystyrir yn arfer da i'r adolygiad ystyried y meysydd canlynol:

Commented [SD1]: This needs a welsh version

Cyfansoddiad a strwythur y bwrdd: Cyfansoddiad y Bwrdd a'i Bwyllgorau; gan gynnwys cydbwysedd sgiliau, profiad, gwybodaeth ac amrywiaeth (dylai hyn gynnwys amrywiaeth yn ei ystyr ehangaf, h.y. amrywiaeth lle). Cynlluniau olyniaeth a datblygiad. Cynnydd a wnaed ar argymhellion yr adolygiad effeithiolrwydd diwethaf.

Rôl ac atebolrwydd: Dealltwriaeth y Bwrdd o'i rôl a'i gyfrifoldebau. Ansawdd y trafodaethau ynghylch cynigion unigol ac amser a ganiateir. Y broses y mae'r cadeirydd yn ei defnyddio i sicrhau digon o drafodaeth ar gyfer penderfyniadau mawr neu faterion dadleuol - gan gynnwys sut mae her adeiladol yn cael ei hannog. Effeithiolrwydd Pwyllgorau'r Bwrdd, gan gynnwys eu Cylch Gorchwyl a sut maent yn gysylltiedig â'r prif fwrdd.

Alinio strategol â blaenoriaethau: Sut mae'r Bwrdd wedi ystyried yn briodol a yw polisiau a gweithredoedd Llais yn cyd-fynd â'i flaenoriaethau strategol ac a ydynt yn cefnogi nodau strategol Gweinidogion Cymru.

Prosesau ac arferion: Ansawdd ac amseriad gwybodaeth ac adroddiadau sy'n cael eu darparu i'r Bwrdd. Gwybodaeth benodol yn ymwneud â pherfformiad Llais; prosesau ar gyfer nodi, adolygu a rheoli risg; a phrosesau ar gyfer rheoli ac adrodd ariannol.

Diwylliant y Bwrdd: Y diwylliant a'r naws gyffredinol a osodwyd gan y Bwrdd. Eglurder ac arweiniad a roddir i bwrpas, cyfeiriad a gwerthoedd Llais. Sut mae arferion, perthnasau a normau diwylliannol y Bwrdd yn cymharu â chyrrff cyhoeddus eraill Cymru ac arferion gorau.

Rhyngweithiad, perthnasoedd a gweledd: Ansawdd y berthynas rhwng holl aelodau'r Bwrdd a'i berthynas â rhanddeiliaid Llais. Yn benodol, y berthynas rhwng yr aelodau gweithredol ac anweithredol, y Bwrdd a'i adran noddi a'r Gweinidog. Sut mae'r Bwrdd yn cyfathrebu gyda, gwrando ar, ac ymateb i Llais a rhanddeiliaid eraill.

Pa farn y dylid ei hystyried yn yr adolygiad?

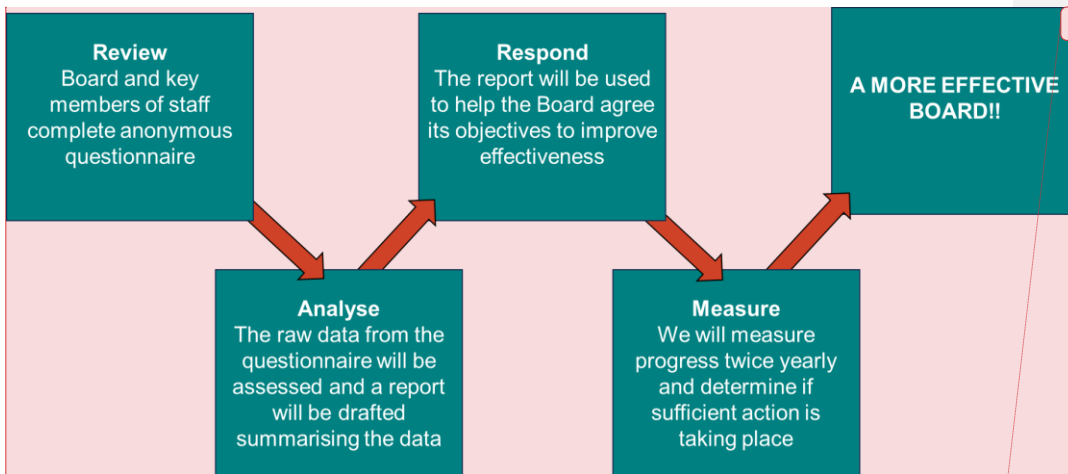
Dylai pob aelod o'r Bwrdd gymryd rhan yn yr adolygiad.

Dylid gofyn am adborth a safbwyntiau gan aelodau staff. Er enghraifft, y Cyfarwyddwyr Strategol a'r Rheolwr Llywodraethu - mae'r unigolion hyn yn gweithio'n agos gyda'r Bwrdd a bydd ganddynt y mwyaf i'w gynnig o ran adborth adeiladol.

Dylai'r adolygiad effeithiolrwydd ystyried adroddiadau perthnasol eraill. Er enghraifft, adroddiadau archwilio sy'n cyfeirio at waith y Bwrdd - yn benodol lle mae cyfeiriad at arfer da a drwg yn digwydd.

Dylai'r Bwrdd hefyd ystyried defnyddio arfer gorau gan sefydliadau eraill fel safon i fesur eu heffeithiolrwydd yn erbyn.

Sut olwg sydd ar y broses adolygu?

Cam 1 – Adolygiad: Bydd y Cadeirydd (gyda mewnbwn gan aelodau eraill y Bwrdd) yn cytuno ar y broses adolygu a'r set o gwestiynau a fydd yn cael eu defnyddio i gael adborth ar effeithiolrwydd y Bwrdd. Bydd holiadur electronig dienw yn cael ei greu er mwyn i holl aelodau'r Bwrdd ac aelodau staff allweddol ei gwblhau. Gofynnir i unigolion roi adborth ar effeithiolrwydd y Bwrdd fel uned ac ar ansawdd cyfraniadau unigol.

SYLWCH: mae angen i ni fod yn ofalus i beidio ag amlygu unrhyw un yn ein hadborth ar gyfraniadau unigol. Dyma gyfle i roi adborth adeiladol - nid beirniadu perfformiad a chyfraniadau unigol.

Cam 2 - dadansoddi: Bydd y data crai o'r holiadur yn cael ei ddadansoddi gan y Cadeirydd (gyda chefnogaeth Ysgrifennydd y Bwrdd). Bydd adroddiad yn cael ei ddrafftio yn crynhoi'r adborth ac unrhyw wybodaeth arall sy'n cael ei hystyried fel rhan o'r adolygiad.

Bydd aelodau'r Bwrdd hefyd yn cael mynediad at y data crai mewn ysbryd tryloywder.

Cam 3 – ymateb: Bydd yr adroddiad yn sail i drafodaeth y Bwrdd yn ei sesiwn adolygu effeithiolrwydd blynyddol (a gynhelir ym mis Chwefror bob blwyddyn fel arfer). Dylai rhaglen glir (amcanion) o gamau dilynol a chynllun i'w gweithredu cael eu datblygu a'u cytuno ar y cyd gan y Bwrdd.

Dylai'r amcanion hyn fod yn realistig ac yn gyraeddadwy – gall y Bwrdd ddewis cymysgedd o amcanion sy'n gyraeddadwy yn y tymor byr a'r tymor hir ond dylai pob amcan anelu at wella a gwella perfformiad y Bwrdd.

Cam 4 - Mesur: Bydd y Bwrdd yn asesu cynnydd yn erbyn ei amcanion ddwywaith y flwyddyn. Yn gyntaf, ar y pwynt 6 mis, ac yn ail ar ddiwedd y flwyddyn.

Ar yr ail bwynt adolygu, byddwn yn cynnal y broses adolygu effeithiolrwydd eto ac yn mesur y canlyniadau yn erbyn canlyniadau'r flwyddyn/flynyddoedd blaenorol. Bydd y Bwrdd hefyd yn adolygu ei amcanion i sicrhau eu bod yn dal yn briodol ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Sut y byddwn yn adrodd ar ein hadolygiad effeithiolrwydd a'n cynnydd yn erbyn ein hamcanion?

Mae'n bwysig bod ein pobl a'n rhanddeiliaid yn gwybod ein bod yn asesu perfformiad ein Bwrdd ac yn gweithredu i wella ei effeithiolrwydd. Er mwyn gwneud hyn, byddwn yn:

- rhannu gwybodaeth am ganlyniad yr adolygiad, amcanion cytunedig a chynnydd yn erbyn yr amcanion hynny gyda'n pobl, ein tîm partneriaeth yn Llywodraeth Cymru a'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol
- adroddiad ar effeithiolrwydd y Bwrdd mewn cyfarfod o'r Bwrdd yn gyhoeddus a byddwn yn cyhoeddi adroddiad cyn y cyfarfod
- adrodd ar effeithiolrwydd y Bwrdd yn ein Hadroddiad Blynyddol a'n Cyfrifon.

Ar gyfer beth arall y bydd yr adolygiad effeithiolrwydd yn cael ei ddefnyddio?

Bydd yn llywio cynllunio olyniaeth. Mae'r adolygiad yn gyfle i adolygu sgiliau, asesu cyfansoddiad a chytuno ar gynlluniau i lenwi bylchau sgiliau a chynyddu amrywiaeth. Mae llenwi bylchau sgiliau yn ein helpu i wneud y mwyaf o effeithiolrwydd y Bwrdd.

Bydd y canlyniadau hefyd yn llywio dyluniad pecyn ymsefydlu'r Bwrdd, rhaglenni datblygu a phrosesau a dogfennau perthnasol eraill.

A bydd y canlyniadau hefyd yn rhan o adolygiad perfformiad y Cadeirydd gyda'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol.

Adolygu'r broses

Byddwn yn adolygu'r broses a'r cwestiynau ar ôl i adolygiad effeithiolrwydd blwyddyn 3 ddigwydd. Mae hyn yn rhoi digon o ddata i ni fesur yr effaith yn iawn. Am y rheswm hwn, dylem ddefnyddio'r un cwestiynau ar gyfer yr adolygiad am y 3 blynedd.

Hwyluso allanol

Gall hwyluso allanol ychwanegu gwerth trwy gyflwyno persbectif newydd a ffyrdd newydd o feddwl, a llygad beirniadol i gyfansoddiad, dynameg ac effeithiolrwydd y bwrdd.

Gall hefyd fod yn ddefnyddiol trefnu hwyluso allanol mewn amgylchiadau eithriadol. Er enghraifft, os oes Cadeirydd newydd, problem yn digwydd dro ar ôl tro neu os oes canfyddiad allanol nad yw'r Bwrdd yn effeithiol.

Dylai'r gwerthuswr allanol allu cyfarfod ag aelodau'r Bwrdd yn unigol ac ar y cyd. Mae hefyd yn arfer da i'r gwerthuswr allanol gyfarfod ag uwch reolwyr i gael eu barn ar y Bwrdd.

Anogir cyrff sector cyhoeddus i ddefnyddio hwylusydd o leiaf bob tair blynedd.

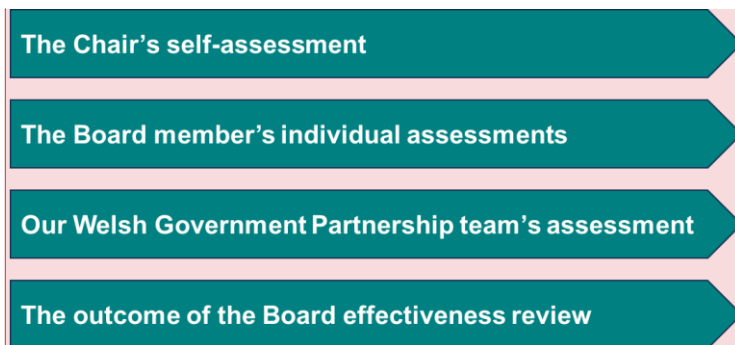
Commented [CS3]: Covering paper: facilitator should be used in the first as it is a full new Board. Then year 4 and review questions in year 4

Proses arfarnu perfformiad cadeiryddion

Mae'r Cadeirydd yn atebol i'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol. Y Gweinidog sy'n gyfrifol am arfarniad perfformiad blynyddol y Cadeirydd.

Cytunwyd ar y broses ar gyfer arfarniad y Cadeirydd gyda'n Tîm Partneriaeth Llywodraeth Cymru. Mae'n dilyn yr un dull ac egwyddorion â chyrrff eraill a noddir gan Lywodraeth Cymru.

Er mwyn i'r Gweinidog gynnal yr arfarniad yn effeithiol, bydd angen y wybodaeth ganlynol arnynt:

Yna bydd y Gweinidog yn defnyddio'r wybodaeth hon i lunio ei gwerthusiad o berfformiad y Cadeirydd.

Commented [SD4]: Needs welsh

Bydd y Gweinidog hefyd yn cytuno ar set o amcanion gyda'r Cadeirydd ac yn asesu cynnydd yn erbyn yr amcanion hyn yn eu cyfarfodydd adolygu perfformiad blynyddol.

Arfarniadau Aelodau Unigol o'r Bwrdd

Rhaid i'r Cadeirydd gynnal arfarniadau blynyddol ar gyfer aelodau unigol o'r Bwrdd. Bydd hyn fel arfer yn digwydd yn rhan olaf y flwyddyn ariannol.

Fel arfer, bydd y Cadeirydd hefyd yn cael adolygiad canol blwyddyn gyda phob unigolyn i sicrhau eu bod yn derbyn y cymorth sydd ei angen arnynt ac i drafod unrhyw faterion sy'n ymwneud â pherfformiad.

Aelodau Anweithredol

Ar gyfer aelodau anweithredol, bydd y Cadeirydd yn asesu eu perfformiad a'u cyfraniad fel aelod o'r Bwrdd yn ogystal â'u cyfraniadau fel Llysgenhadon Rhanbarthol. Gall y Cadeirydd ofyn am adborth gan y Cyfarwyddwyr Rhanbarthol ac aelod arall Tîm Arwain mewn perthynas â'r cyfraniadau fel Llysgenhadon Rhanbarthol.

Gall y Cadeirydd ofyn am farn aelodau eraill o'r Bwrdd ym mhroses arfarnu'r Dirprwy Gadeirydd.

Gall y Cadeirydd gytuno ar amcanion unigol ar gyfer yr aelodau Anweithredol yng nghyd-destun eu rôl a'u cyfrifoldebau fel aelodau'r Bwrdd a'r Pwyllgor, neu fel Llysgenhadon Rhanbarthol.

Prif Weithredwr

I'r Prif Weithredwr, bydd y Cadeirydd yn asesu eu perfformiad a'u cyfraniad fel aelod o'r Bwrdd.

Bydd eu perfformiad fel Prif Weithredwr hefyd yn cael ei asesu'n flynyddol, gan ystyried adborth gan y Bwrdd.

Bydd angen i'r Pwyllgor Taliadau a Thelerau Gwasanaeth sicrhau ei fod yn fodlon â'r system rheoli perfformiad sydd ar waith ar gyfer y Prif Weithredwr. Gall y Cadeirydd ofyn am farn y Bwrdd ar amcanion blynyddol y Prif Weithredwr.

Aelod Cyswllt

Ar gyfer yr Aelod o Fwrdd Cyswllt Llais, bydd perfformiad yr unigolyn fel aelod o'r Bwrdd yn cael ei asesu gan y Cadeirydd.

Ni fydd eu perfformiad fel aelod o staff yn cael ei ystyried yn ei arfarniad fel aelod o'r Bwrdd.

Rhagfyr 2023